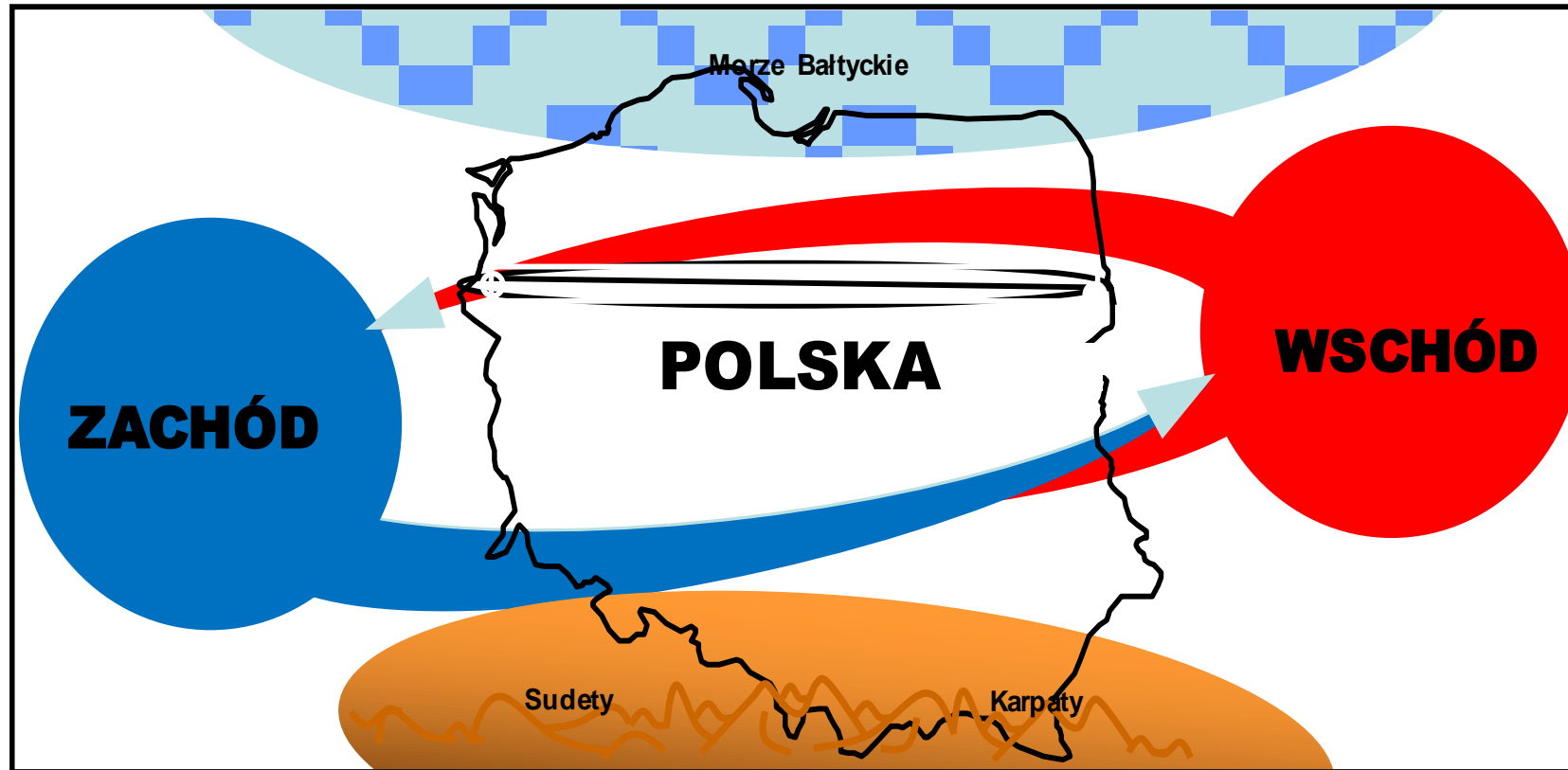

Wykład V

STRATEGICZNE WNIOSKI DLA BEZPIECZEŃSTWA POLSKI

**(wynikające z tendencji kształtowania
się międzynarodowego środowiska
bezpieczeństwa z uwzględnieniem
krajowych szans i ryzyk)**

Geostrategiczne położenie Polski

HISTORYCZNA EWOLUCJA POLSKIEJ STRATEGII

- **Polska Piastów – obrona na Zachodzie
swoboda na Wschodzie**
- **Polska Jagiellonów - mocarstwo**
- **Upadek i rozbiory – słabość władzy centralnej**
- **Polska międzywojenna – równy dystans między
Berlinem i Moskwą**
- **Polska w UW – ubezwłasnowolnienie
strategiczne**
- **Samodzielność strategiczna lat 90.**
- **Polska w NATO i UE**

KONCEPCJA STRATEGICZNA BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

(strategia operacyjna i preparacyjna)

Procedura (cykl) budowania strategii

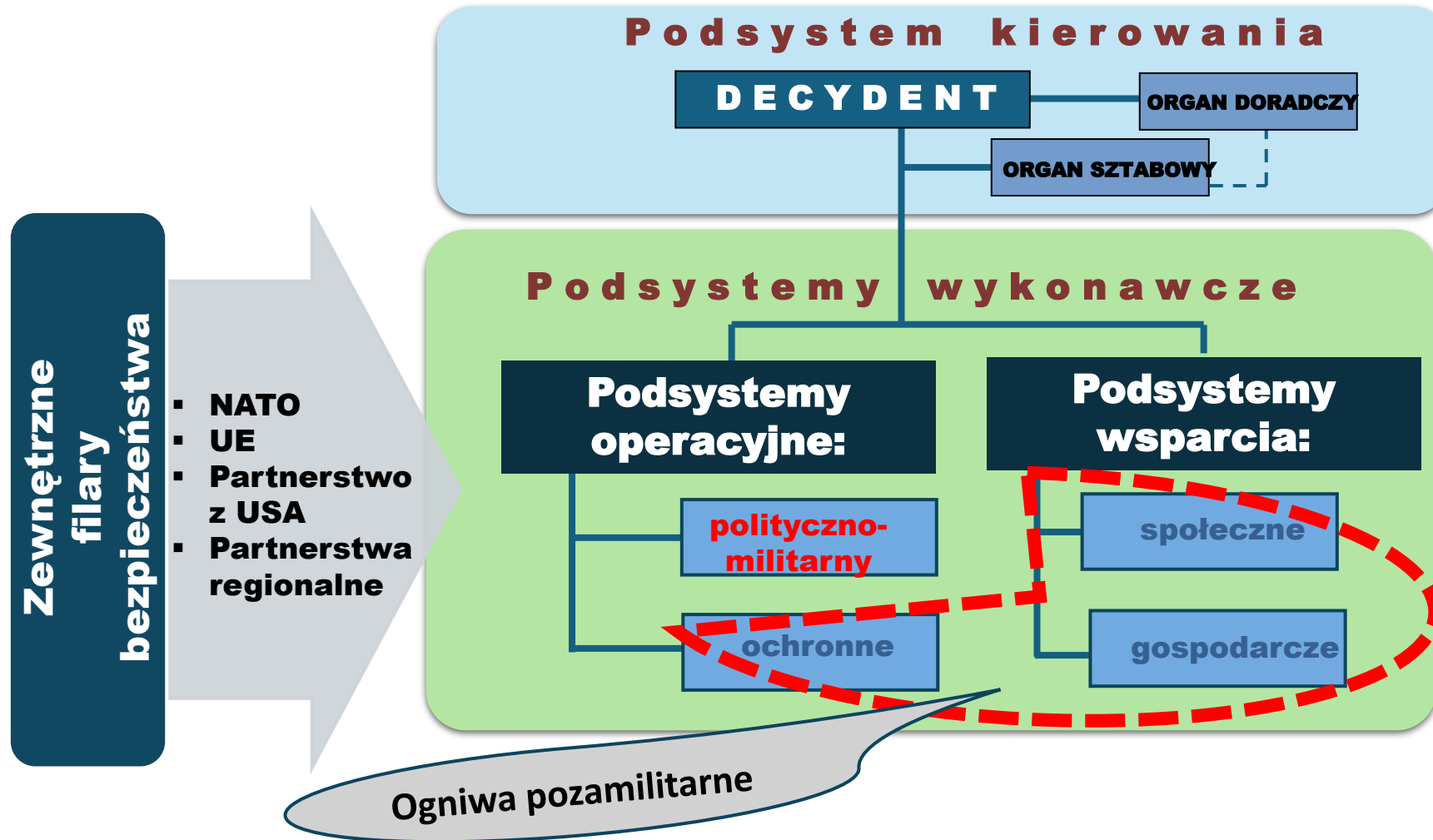
Seneka: Żeglarzu pamiętaj, że jeśli nie wiesz, do którego portu zmierzasz, wiatry pomyślne nigdy nie będą ci wiatry

- 1. IDENTYFIKACJA INTERESÓW I CELÓW STRATEGICZNYCH** (**kim jestem, czego chcę:** *do którego portu chcę płynąć?*)
- 2. OCENA WARUNKÓW (ŚRODOWISKA) BEZPIECZEŃSTWA** (**co mi przeszkadza, a co pomaga w osiągnięciu interesów i celów strategicznych:** *które wiatry są mi przeciwne, a które pomyślne?*)
- 3. SFORMUŁOWANIE STRATEGII OPERACYJNEJ** (**określenie koncepcji działania:** *jak płynąć, aby wykorzystać maksymalnie wiatry pomyślne, a minimalizować przeciwne?*)
- 4. SFORMUŁOWANIE STRATEGII PREPARACYJNEJ** (**nakreślenie ram strategicznych programu przygotowania sił i środków potrzebnych do realizacji strategii operacyjnej:** *jaki okręt i załoga są potrzebne do wykonania rejsu i jak je do tego przygotować?*)

Potencjał strategiczny Polski

- **System ustrojowy: Konstytucja**
 - Podział władzy – problem sprawności kierowania
 - Demokratyczne państwo prawne – słabości
- **Pozycja i rola międzynarodowa:**
 - w NATO (**budżet obronny**) i UE (**praworządność**)
 - Regionalna i globalna
- **Potencjał społeczno-gospodarczy i militarny**
 - Tożsamość historyczna: jedność i podziały
 - Kondycja gospodarki i nakłady obronne
 - Siły Zbrojne RP i inne służby mundurowe
 - Zorganizowanie potencjału państwa w system bezpieczeństwa

System bezpieczeństwa narodowego

RODZAJE DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH (1)

1. Pogotowie (czujność, ubezpieczenie) strategiczne

a) Współpraca sojusznicza i partnerstwa
(**odstraszanie sojusznicze!**)

b) Redukowanie ryzyk i podejmowanie wyzwań politycznych (**doktryna D.Trump!**): NATO („europeizacja”?) – UE (EUO?) – może... ETO??

c) Aktywność wywiadu i kontrwywiadu
(**przeciwwzaskoczenie!**)

d) Przygotowania obronne (doskonalenie i **sygnalizacja** własnych zdolności i gotowości do adekwatnego [**uprzedzającego?**] reagowania)

RODZAJE DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH (2)

2. Reagowanie kryzysowe (polityczno-militarne i cywilne)

- a) Pozamilitarne (dyplomacja, sankcje..., operacje ratownicze...)**
- b) Militarne (udział w misjach i operacjach międzynarodowych, wsparcie partnerów w kryzysie (**Ukraina!**), manewry, podnoszenie gotowości własnego systemu...)**

RODZAJE DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH (3)

3. Obrona (działania wojenne)

- a) **Odparcie agresji podprogowej – samodzielne lub sojusznicze (problem sytuacji trudnokonsensusowych)**
- b) **Odparcie agresji ograniczonej – na własny kraj lub sojusznika (z ryzykiem opóźnionej reakcji całego sojuszu i/lub „pata” w następstwie szantażu TBJ)**
- c) **Obrona przed agresją na pełną skalę – obrona sojusznicza od początku**

Operacja obronna NATO: wyzwania, dylematy i zadania

- **Doktryna polityczna: obrona „każdego cala” terytorium NATO; doktryna strategiczna obrona uprzedzająca?**
- **Monitorowanie kryzysu i wykrycie narastającego zagrożenia (działania przeciwwzaskoczeniowe) wywiad, rozpoznanie: działania narodowe, oceny sojusznicze**
- **Wzmożenie odstraszania (powstrzymywania, mitygowania): operacja kryzysowa NRF; podwyższenie gotowości sił narodowych wydzielonych do dyspozycji NATO; uaktualnienie planów operacyjnych...**
- **Przekazanie wojsk w operacyjne podporządkowanie dowództw sojuszniczych (Transfer of authority)**
- **Operacja obronna: najpierw narodowa?, od razu sojusznicza?**
- **Manewr strategiczny głównych sił wzmocnienia i kontrofensywa**
- **Próg wojny nuklearnej???**

NARODOWA OPERACJA OBRONNA: dylematy

- **Problem zaskoczenia agresją:**
 - Zaskoczenie strategiczne [wojną],
 - Zaskoczenie operacyjne [metodą agresji],
 - Zaskoczenie taktyczne [czasem, miejscem...]
- **Agresja terytorialna i ... aterytorialna?**
- **Czas obrony samodzielnej – zależny od skali zaskoczenia i metody obrony**
- **Przestrzeń: obrona głęboka/manewrowa – obrona frontalna (ryzyka kordonu, rola Tarczy Wschód)**
- **Państwo podziemne - zbrojny ruch oporu:**
 - powszechny (WOT?) czy profesjonalny (Wspec?)

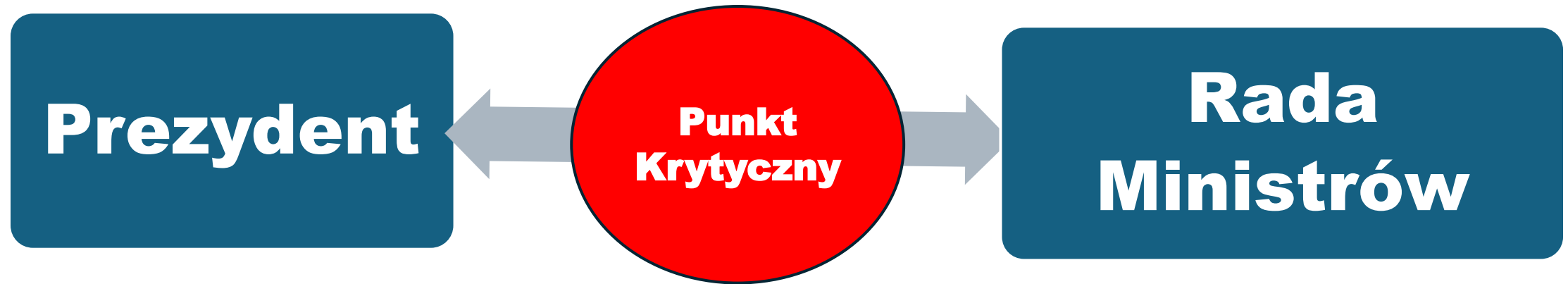
STRATEGIA PREPARACYJNA

**(zadania w zakresie przygotowania
systemu bezpieczeństwa narodowego)**

STRATEGICZNE PRIORYTETY PREPARACYJNE

- 1. Podsystem kierowania bezpieczeństwem narodowym, w tym obroną państwa – integracja oraz systemowa poprawa współdziałania Prezydent – Rada Ministrów.**
- 2. Podsystemy operacyjne, w tym military i innych służb mundurowych – przede wszystkim jakościowa transformacja (rozwój, modernizacja) adekwatnie do potrzeb strategicznych.**
- 3. Podsystemy wsparcia (cywilne: administracyjne, gospodarcze, społeczne) – powszechność przygotowań, w tym edukacja dla bezpieczeństwa, OC oraz rozwój przemysłu obronnego.**

Kierowanie bezpieczeństwem narodowym, w tym obroną państwa

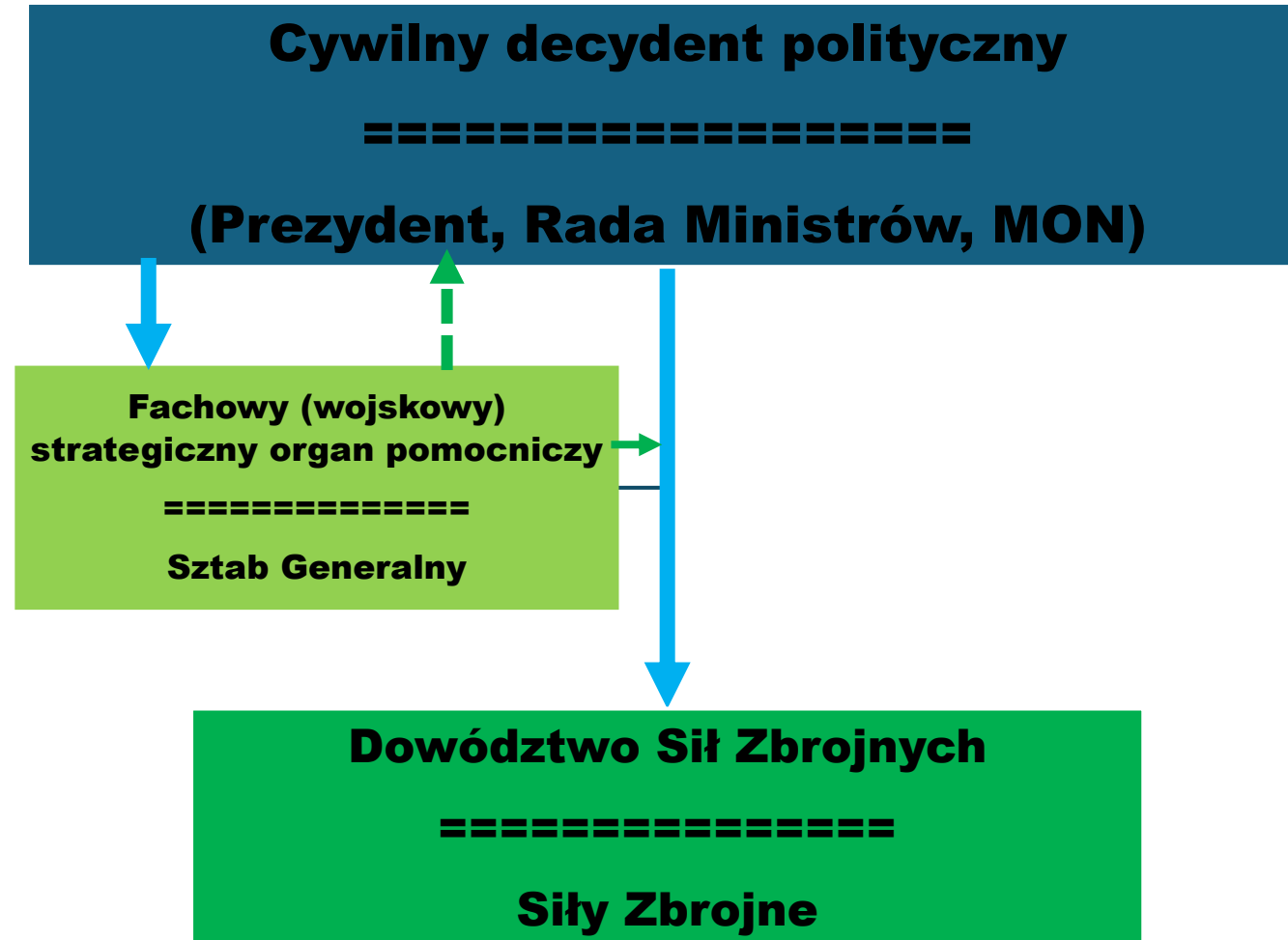
Warto uregulować:

- **Rada Gabinetowa** jako konstytucyjne forum współdziałania PRP-RM. Jej rola w czasie wojny.
- Rola **RBN** jako platformy politycznego konsensusu
- **Rada Ministrów na cz. W** (w ramach Rady Gabinetowej razem z PRP: jako **Wojenna Rada Gabinetowa/Gabinet Wojenny**)

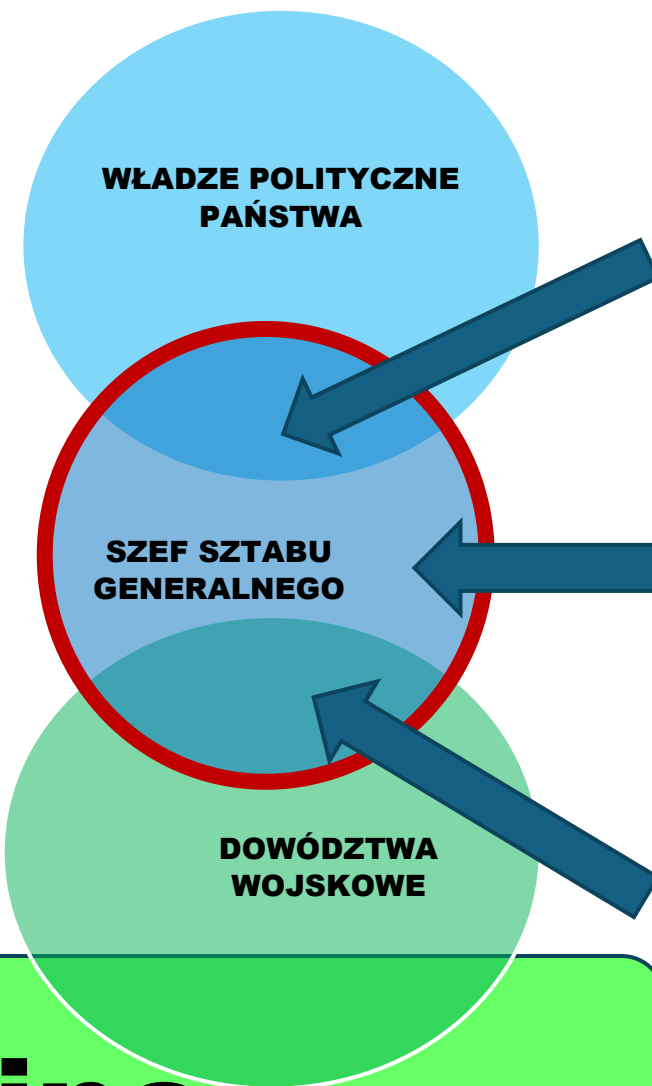
Doskonalenie systemu kierowania

- **Integracja funkcjonalna: obrona militarna, obrona/ochrona cywilna, zarządzanie/reagowanie kryzysowe**
- **Integracja instytucjonalna: na szczeblu rządu, województwa i samorządów**
- **Poprawa wykorzystania organów konstytucyjnych: Rada Gabinetowa, RBN**
- **Ewentualna zmiana Konstytucji: system prezydencki lub gabinetowy**

Istota cywilnego kierowania Siłami Zbrojnymi przez władze państwa (zwierzchnictwa polityczno-strategicznego)

**ROLA SZEFA SZTABU
GENERALNEGO JAKO
ZWORNIKA SYSTEMU
DEMOKRATYCZNEGO,
CYWILNO-WOJSKOWEGO
KIEROWANIA SIŁAMI
ZBROJNYMI**

Zadania szefa SG:

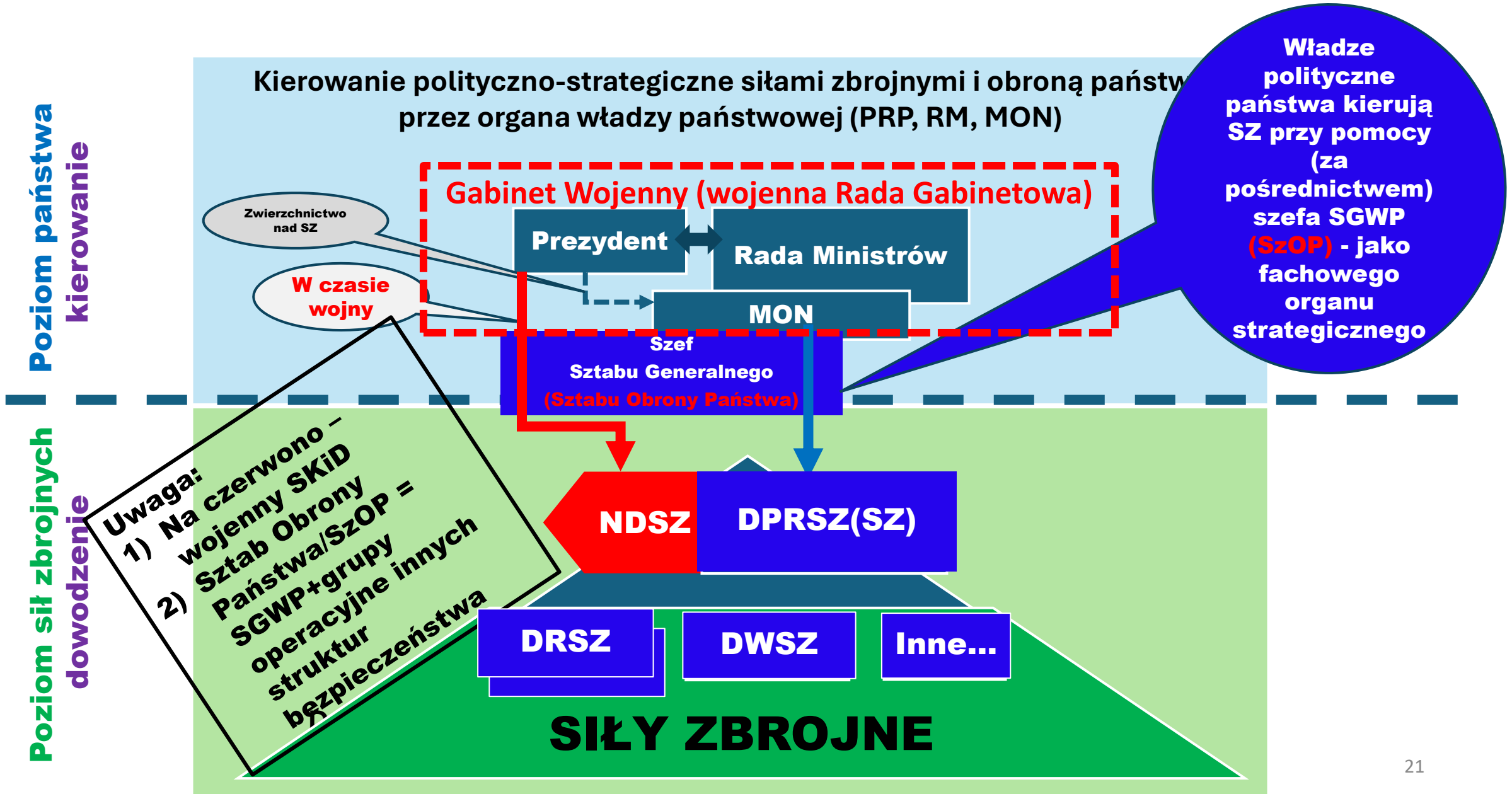
- **Doradza Ministrowi Obrony Narodowej (w czasie wojny – także Prezydentowi RP) w kierowaniu SZ**
- **Planuje obronę państwa przez siły zbrojne oraz programuje ich wieloletni rozwój**
- **Nadzoruje z ramienia MON (w czasie wojny – także PRP) realizację zadań przez dowództwa SZ**

Siły Zbrojne

OBECNY SYSTEM KIEROWANIA I DOWODZENIA SIŁAMI ZBROJNYMI (SKiD): ryzyko woluntaryzmu/samowoli zwierzchnictwa cywilnego w czasie pokoju i autonomizacji wojska w czasie wojny

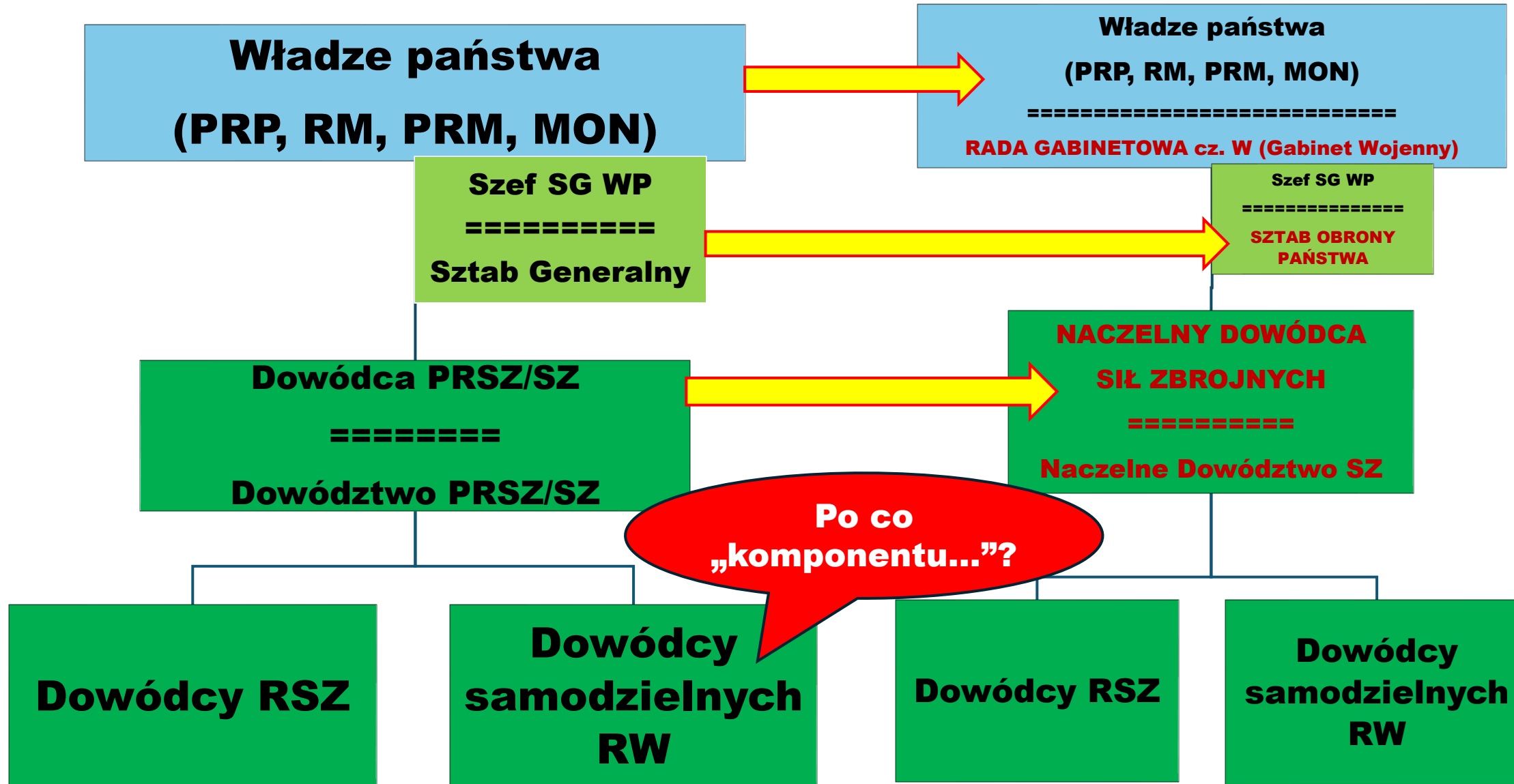

PROPONOWANY SYSTEM KIEROWANIA I DOWODZENIA SIŁAMI ZBROJNYMI (SKiD)

SKiD SZ w czasie P

SKiD SZ w czasie W

Priorytety transformacji Sił Zbrojnych (1)

- **Kadrowe/osobowe - paradygmat jakościowy a nie ilościowy:**
 - **Jakość wojska – dorównanie najlepszym armiom NATO (ważne we wspólnych operacjach), liczebność – na jaką nas stać po spełnieniu wymagań jakościowych.**
 - **Duża armia na czas W – tak (choć w ramach NATO nie jest to najważniejsze); duża armia w cz. P – niekoniecznie. Dlatego priorytet dla wojsk rezerwy!**

Priorytety transformacji Sił Zbrojnych (2)

- **Organizacyjne – wymagania szybkiego (uprzedzającego) reagowania i długotrwałego działania w warunkach państwa frontowego II zimnej wojny:**
 - **Uzupełnić zawodowe wojska operacyjne do pełnych etatów – gotowość do natychmiastowego działania!**
 - **Stworzyć formacje wojsk rezerwowych (w tym na bazie części WOT)**
 - **WOT natychmiast włączyć w system dowodzenia wojskowego: pod DGRSZ**
 - **Rozwijać perspektywiczne rodzaje wojsk: cyberobrony, satelitarne, dronowe**

Priorytety transformacji Sił Zbrojnych (3)

▪ Techniczne

- Środki walki niekinetycznej/informacyjnej: **środki przeciwwzaskoczeniowe** (wywiad/kontrwywiad, środki kosmiczne), cyberbroń, środki WRE
- Środki rażenia i manewru: **obrona powietrzna** (przeciwrakietowa, przeciwlotnicza, przeciwdronowa); śmigłowce i bezzałogowce/drony (powietrzne, morskie i lądowe); **broń precyzyjna** (rakietowa i artyleryjska) dalekiego zasięgu (lądowa, powietrzna i morska)

Pozamilitarne podsystemy operacyjne

- Służby specjalne (AW, ABW, CBA, SWW, SKW) – **problem nadzoru**
- Policja, SOP – **unikać upolitycznienia**
- Straż Graniczna – **granice zewnętrzne UE (może na granicy wschodniej razem z nadgranicznymi formacjami WOT – Korpus Ochrony i Obrony Pogranicza?)**
- Straż Pożarna – **główne formacje OC na cz. W**

Gospodarcze i społeczne podsystemy wsparcia

- **Przemysł obronny – unowocześnienie przez kooperację międzynarodową, istotne zwłaszcza w kontekście produkcji wysoce z informatyzowanych systemów walki i wsparcia**
- **Zapasy strategiczne – poziom krytyczny. Amunicja (precyzyjna!)**
- **Systemy komunikacji – infrastruktura krytyczna, bezpieczna łączność, cyber-**
- **Edukacja – powszechność przygotowań**

SYNTEZA PRIORYTETÓW STRATEGICZNYCH RP

- **Strategiczne (długoterminowe) interesy państwa a nie doraźne (bieżące) cele polityczne partii rządzącej podstawą rozwoju potencjału bezpieczeństwa**
- **Aktywny udział w transformacji NATO i UE stosownie do nowych warunków bezpieczeństwa w Europie, w tym w budowie adekwatnego odstraszania sojuszniczego (problem udziału w *nuclear sharing*) oraz wdrażania doktryny obrony uprzedzającej**
- **Prymat jakości nad ilością oraz zdolności przeciwzaskoczeniowe, obrona powietrzna, broń precyzyjna dalekiego zasięgu, drony i wojska rezerwy to najważniejsze priorytety transformacji (rozwoju) sił zbrojnych**

Dziękuję 😊

Pytania?

Zapraszam
też na:
www.koziej.pl
[@SKoziej](https://www.instagram.com/skoziej)